

JOMI OLIGOR I SHADAY LARIOS: EL PARADÍS PERDUT

dc. 30/10/2019 | 15:15 H

Shaday Larios i Jomi Oligor

Per Andreu Gomila

Si hi ha una relació iberoamericana que hagi fructificat de manera esplendorosa en els últims anys no és altra que la formada pel navarrès Jomi Oligor i la mexicana Shaday Larios. Ell, integrant amb el seu germà Senen, de la tropa Hermanos Oligor. Ella, cap visible de Microscopía. Tots dos creadors capdavanters de teatre d'objectes i autors de 'La máquina de la soledad' (2014) i de la seva rèplica 'La melancolía del turista', programada a Temporada Alta i que és una coproducció del Grec 2020. Jomi i Shaday també són part d'El Solar, una agència de detectius que compta amb Xavier Bobés. Ens endinsem en la relació entre Jomi i Shaday.

SÃO PAULO

Shaday i Jomi es van trobar per casualitat en un festival a São Paulo i es van adonar que tenien vides paral·leles respecte "als objectes, les maquinetes", tots aquells objectes petits i insignificants que ens envolten i que ells doten de personalitat i vida. "La complicitat va néixer de manera molt ràpida", ens diu Oligor. Així va sorgir el seu primer espectacle conjunt, 'La máquina de la soledad'.

MÈXIC

De cop, Jomi es va veure a Mèxic, amb Shaday, obrint una maleta amb 600 cartes d'amor de 1900. “Una gran troballa”, afirma. Les van triar i remenar i va brollar aquell primer espectacle. I alguna cosa més, ja que ara per ara són parella. “Ens entenem sense parlar, salten espurnes”, confessa.

"Posem èmfasi en el vincle que tenim amb els objectes, que sovint tenen més coses a dir que nosaltres"

[The loneliness machine. Oligor & Microscopia](#) from [Microscopia y Oligor](#) on [Vimeo](#).

PARADISOS PERDUTS

Per a 'La melancolía del turista', diu Oligor, han portat a terme un intens treball de camp en diferents llocs de vacances, “allà on les persones entren en estat de suspensió”. “Llocs que van ser paradisos i ara estan en decadència i són paradisos perduts”, afegeix. A partir d'aquí, assegura, analitzen com hauria de ser el lloc ideal, “el lloc on desconnectar del món o més aviat tornar-se a connectar amb ell”. Estudien, per exemple, quina és la imatge que el lloc ven, “aquella idea que va existir, que ja no hi és, però que continua venent-se”. I ho fan a través de postals, diapositives, etc. Sense oblidar-se dels propis records. “On van els grans moments de la vida quan ja no hi ets?”, es pregunta.

OBJECTES VIUS

En Jomi diu que es va adonar que feia teatre d'objectes en llegir-ho en el fulletó d'un festival barceloní on presentaven la seva primera creació els Hermanos Oligor, 'Las tribulaciones de Virginia' (2002). És la Shaday, ens avança, qui ha teoritzat més dels dos al voltant d'aquest gènere teatral: ha escrit 'Detectives de objetos'. Ell només remarca que l'únic que fan és emfasitzar “el vincle que tenim amb els objectes, que sovint tenen més coses a dir que nosaltres”. “Som una mena de mitjans entre ells i nosaltres”, afegeix.

[Estreno 2019 Oligor y Microscopía](#) from [Microscopia y Oligor](#) on [Vimeo](#).

EL PÚBLIC

Als seus espectacles, tant amb la Shaday com amb el Senen o amb El Solar, no hi cap gaire gent. Fan teatre de proximitat. “El que m'agrada del teatre és el caràcter de trobada, això de decidir que aquesta nit, a les 8:30 de la tarda, ens asseurem 46 persones concentrades en la mateixa cosa”, diu. “És un encontre real”, exclama. I admet que quan estan tancats al taller, troba a faltar això, “d'entrar en aquest trànsit”. I si fan una funció per a 800? Aleshores, diu, això és impossible.

"L'espectador també se sent d'una altra manera quan el miren als ulls, quan sent la respiració dels que estan al seu costat: cauen les defenses i això fa que puguis accedir al seu cor, a llocs que solen estar protegits"

INTIMITAT

El que ells busquen és “entrar en les zones desconegudes dels espectadors”. “L'espectador – afirma Oligor– també se sent d'una altra manera quan el miren als ulls, quan sent la respiració dels que estan al seu costat: cauen les defenses i això fa que puguis accedir al seu cor, a llocs que solen estar protegits”.

LA INFANTESA

Oligor i Larios treballen, sobretot, la imatgeria de la infantesa, aquelles miniatures, aquells joguets que provoquen que els espectadors entrin en regressió i trenquin la seva armadura. “Està bé no perdre-la del tot, la infantesa”, diu ell. Aquí, en aquest espai, és on tots dos han trobat referents comuns, en “l'espai metafísic de la infantesa, quan les joguines estaven vives”.